

Ruta circular des de Florejacs, pel barranc de Llorenç i el castell de les Sitges

per Jaume Moya i Matas

Descripció: ruta d'uns 9 km amb 50 m de desnivell màxim, passa per dos castells visitables, ermites, fonts, cabanes i camins i marges, en un paisatge rural i secà característic de l'alta Segarra. El podem seguir a peu, en bicicleta o en un vehicle tot terreny.

Punt de partida: La Redolta - Les Salades, restaurant i allotjament rural de Florejacs

Descripció:

Sortim de Florejacs (488 metres d'alçada) pel camí de ponent, que condueix en direcció a Renan i Agramunt. Ben aviat assolirem un trencall de camins en forma de "Y", on agafarem el de la dreta, en considerable descens. Finalitzada la baixada, arribarem a una gran extensió de camps (d'Est a Oest) i seguirem pel camí en direcció E. En uns centenars de metres deixarem un trencall a la dreta, seguint cap a l'Est, fins arribar a un altre trencall; aquest cop, girarem a la dreta, en direcció NE, per un viarany que -en lleugera pujada- serpenteja entre camps i marges de pedra seca.

Al capdamunt del camí, travessem un petit bosc d'alzines, que s'estén cap a l'Est seguint la carena de la serra de Llorenç. Si ens desviem unes desenes de metres per un corriol que mena cap a Llevant ens conduirà a l'**era d'en Llúcio**, magnífica mostra d'arquitectura popular: cabana de pedra seca, feta curosament amb coberta de volta lleugerament el·líptica i amb la particularitat de presentar la porta d'accés al lateral (no pas en un extrem, com és habitual),

Una menjadora ens indica que les mules hi convivia amb els pagesos quan, en èpoques de llaurar o segar, calia passar-hi la nit. Les ruïnes d'un cobert per a eines del camp i les restes de l'era de batre el gra completen un conjunt tradicional que ens parla de les feines del pagès d'abans de la mecanització.

Pocs metres al Nord de l'era podem gaudir d'una excel·lent panoràmica al Nord i a l'Oest, al punt on convergeixen la Segarra, la Noguera i l'Urgell. L'estratègica posició ve acreditada per les restes d'una **trinxera** del final de la Guerra Civil, construïda per cobrir la L-2, línia de rereguarda construïda a cuita-corrents per l'exèrcit republicà als darrers mesos de la contesa. La trinxera està en bona part llaurada en roca viva, seguint un recorregut en doble ziga-zaga.

Tornem al camí que hem deixat, per seguir-lo en direcció Nord fins a la **masia Vilalta**. La casa, construïda al segle XIX, ha estat recentment restaurada i és avui un allotjament rural independent, en un calmos emplaçament voltat de camps. Des d'aquesta masia podem seguir un camí cap a l'O que passa per sota la propera masia de Llorenç. El conjunt de la masia i la capella medieval de Sant Sebastià, avui reconvertida en cobert per màquines del camp, tot i que encara conserva el seu petit campanar de cadireta, es divisa des de ben lluny.

Deixarem al darrera la masia de Llorenç i, en direcció SO, baixarem per un corriol que mena a un bosquet d'alzines on, al punt on es troben els barrancs de Llorenç i de Pisquera, descobrim una altra excel·lent mostra d'arquitectura popular: la **font de Llorenç**. L'aigua brolla a uns tres metres sota el nivell de terra i s'hi accedeix per unes

estretes escales pulcrament tallades en pedra, que menen al petit cambró (d'un metre d'alçada per dos de profunditat), sovint curull d'aigua. Al capdamunt, al nivell del terra, un safareig tallat també en pedra ens recorda que fou un lloc tradicionalment emprat per a fer-hi bugada.

Recularem les nostres passes cap a les masies de Llorenç i de Vilalta, on reprendrem el camí al llarg d'uns 4 km sempre en direcció NE, seguint el traçat del barranc de Llorenç, que queda a la nostra dreta, al peu de la serra del mateix nom, al capdamunt de la qual hi ha el tossal Roig, de 533 metres d'alt. Pel camí,

deixarem a banda i banda refugis de pagès, basses i marges de pedra. Sense adonar-nos, canviarem de comarca, tot entrant al terme municipal de Cabanabona, pertanyent a la Noguera.

Tot carenant arribarem a l'**ermita de Sant Magí**, bonica mostra de religiositat popular, reconstruïda als anys 60 pels veïns del proper poble de Guardiola (que queda pocs centenars de metres al Nord), que hi celebren anualment una romeria. El conjunt de l'ermita, la creu de terme sobre un plint escalonat i la font, està emplaçat en un creuament de camins. Al N ens portaria a Guardiola i a l'O al mas d'en Vall, però el seguirem en direcció SE per l'antic camí de Palou i Guissona.

Partint d'una alçada de 500 metres, el camí davalla suaument. Deixarem a la dreta la gran **masia Miravall**, que dona nom a la menuda serra de Miravall, contrafort de llevant de la serra de Llorenç i que fa de frontera natural en

aquest punt entre la Noguera i la Segarra. La masia, avui rebatejada masia de Ribó, té aparença senyorial, amb carreus molt ben escarats; una llinda a la façana principal ens la remonta al segle XVIII. És curiós el dintell d'una finestra del seu cobert principal, on veiem la representació d'eines de manobre (una escaira, una plomada, una massa), que ens recorden la simbologia emprada en la maçoneria.

El nostre camí segueix fins arribar a un nou trencall en forma d'Y. Agafarem el corriol de la dreta (deixant a l'esquerra l'antic camí de Palou, que ens conduiria a la carretera Cervera-Ponts) i travessant un altre bosquet d'alzines en poc més d'1 km assolirem el **castell de Les Sitges**, que presideix un petit veïnat despoblat. El castell, exemplar de castell gòtic molt ben conservat, és visitable un dia al mes, així com prèvia concertació per a grups concertats. Val la pena aturar-se i descobrir-hi tots els elements que el fan ser alhora una

inexpugnable fortalesa a l'exterior i una residència aristocràtica a l'interior. La seva impressionant torre, coronada de merlets, és una de les talaies que dominen el paisatge de la conca del Llobregós. La seva primitiva construcció es remunta al segle XII, quan aquestes eren terres de frontera entre cristians i sarraïns.

Al veïnat de Les Sitges hi trobarem també can Coma, gran casa pairal, avui abandonada, que encara manté l'elegant imatge i la **capella de Sant Pere**, església romànica del segle XII, d'una nau, campanar d'espadanya i absis que tanca l'antic cementiri. El conjunt de l'església i el castell són una de les estampes més vistoses de la comarca.

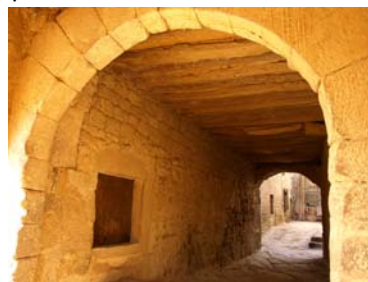
De Sant Pere surt un antic camí de traginers que, a poc més de 500 m, ens porta al **Pilar de les Forques**, format per una columna de carreus ben escairats que recorda l'antic domini jurisdiccional dels senyors dels castells que, fins ben entrat el segle XIX, impartien la justícia civil i criminal sobre els habitants de les seves terres.

Si del pilar reculem novament a Les Sitges, agafarem la pista, recentment condicionada, que, en uns 2 km, enllaça amb la carretera d'entrada per llevant a Florejacs, tot deixant el cementiri del poble a l'esquerra.

Un cop al poble, podem aprofitar per visitar el **castell de Florejacs** (obert al públic els diumenges), emplaçat en un tram de l'antiga muralla que protegia el nucli medieval. La vila closa de Florejacs té tres entrades, totes elles accessibles sota cobert, i és la principal d'elles la que passa per sota la torre de guaita i condueix a la plaça on hi ha la porta del castell. Val la pena accedir-hi i descobrir l'antiga fortalesa que, des dels seus llunyans orígens al segle XI i profundament transformada al XVI, ha estat condicionada pels seus propietaris i oberta al públic. El celler, els salons, les seves col·leccions d'armes i el petit museu dedicat al pioner de la medicina homeopàtica són alguns dels tresors que es presenten al visitant.

El castell és l'element més conegut del poble de **Florejacs**, però tot ell mereix un calmos passeig pels carrerons i una mirada als camps i tossals que l'envolten i per on ha transcorregut la nostra ruta. L'església parroquial de l'Assumpció, la creu de terme o el conjunt de cases que s'alcen sobre la muralla baix medieval són altres elements que valen un cop d'ull.

Acabem la ruta al lloc on hem partit: al restaurant **La Redolta**, on podem aprofitar per a fer-hi parada i fonda.

Serveis:

- **La Redolta – Les Salades** (restaurant i allotjament rural): telf. 626 227 488
- **Masia Vilalta** (allotjament rural independent): telf. 652 097 359 i 973 392 286
- **Castell de Florejacs** (visites guiades): 973 40 20 45
- **Castell de Les Sitges** (visites guiades i esdeveniments): 973 55 24 16